

Rapportage Signalen over specifieke doelgroep

Meldingen/signalen bij IGJ over risicogroep jongeren 12-15/18 jaar

Signaal

Zorg over de groep jongeren tussen de 12-15/18 jaar met complexe problematiek of combinatie van problematiek (vb; psychiatrie en gedragsproblemen, licht verstandelijke beperking en andere problematiek, meervoudig gehandicapten) voor wie de zorg onvoldoende op gang komt omdat:

- de zorg/dagbesteding/speciaal onderwijs niet (volledig) is opgestart;
- de zorg (vb. op verblijfsgroepen) niet is in te richten op de eis van 1,5 meter;
- het vervoer niet valt in te richten op 1,5 meter.

Hierdoor raken ouders overbelast en kan de problematiek verergeren.

Het handhaven van de 1,5 meter maatregel is onhoudbaar voor deze specifieke groep en aanpassing hierop is nodig om voortdurende overbelasting bij ouders en zorgverleners en verergering van de problematiek bij deze groep te voorkomen.

Concretisering

Type zorgaanbieder

Zorgboerderijen

Inhoud signalen:

- Dagbesteding is vanaf het begin van de crisis uitgesteld, vanwege problemen vervoer en lastig om personen te scheiden op het terrein. Zorgaanbieders geven aan dat dit leidt tot toename van spanning thuis.
- Een aantal zorgboerderijen zijn gestopt vanwege het niet kunnen voldoen aan de maatregelen.
- Aan de groep 12-18 jaar is beter uitlegbaar wat de RIVM richtlijn inhoudt, maar het blijkt voor deze groep ook lastig om aan te voldoen: het lukt de groep 12-18 jaar niet om zich te houden aan het 1,5 meter beleid, ondanks alle moeite die hiervoor is gedaan en afspraken die zijn gemaakt.
- Zorg om autistische jongeren, zij begrijpen niet waarom ze sommige dingen niet meer mogen en kunnen doen. Dit leidt tot een toename aan moeilijk hanteerbaar gedrag.
- Afstand van 1,5 meter van kinderen t.o.v. personeel is lastig met deze doelgroep (kinderen <12 jaar en verstandelijke handicap). Die begrijpen dit niet.
- Het lukt ook niet goed om voor deze doelgroep (kinderen <12 jaar en verstandelijke handicap) vervoer in te richten: het gevolg is dat deze jongeren minder vaak naar de dagbesteding kunnen. Daardoor ontregelt een deel van deze kinderen thuis meer.
- Zorgaanbieders geven aan dat zij zorgen hebben hoe de richtlijnen kunnen worden toegepast op verblijf (wonen en logeren). Onder andere hierdoor is de logeeropvang stil gelegd. Dit zorgt voor overbelasting bij ouders en broertjes/zusjes.
- Zorgboeren geven aan dat het lastig is om tijdens 1 op 1 begeleiding 1,5 meter afstand te moeten aanhouden, dit maakt begeleiding wel anders. Jongeren gebruiken het ook: zij houden zich niet aan de maatregelen, zoeken bewust de grenzen op. Dit zorgt voor spanning op de groep.

Gezinshuisouders

Type signalen

- Het zelf geven van onderwijs en verzorgen van de dagbesteding geeft extra druk bij de gezinshuisouders. Externaliserend gedrag zoals agressie bij de jongeren neemt daardoor toe.
- Twee derde van de gezinshuisouders ervaart een zwaardere belasting door de coronamaatregelen.
- Gezinshuisouders geven aan dat het ontbreken van een uitlaatklep door bijvoorbeeld sport of afspreken met vrienden leidt tot meer spanningen

Jeugdhulp met verblijf

- Signalen over jongeren met ontwikkelingsstoornissen zoals autismespectrum en/of ADHD, normaal begaafd, die niet thuis kunnen wonen. Deze jongeren hebben veel structuur nodig in de vorm van dagbesteding of school. Dat dat niet kan levert veel onrust en probleemgedrag op bij deze jongeren.
- Zorgaanbieders geven aan dat het niet mogelijk is om alle jongeren van dezelfde leefgroep die afstand te laten bewaren.

Patiënten en cliëntenorganisaties*Type signalen*

- De huidige maatregelen lijken op korte termijn niet meer goed houdbaar. Het wegvallen van de dagbesteding vormt een groot probleem. Er is een toename aan gedragsproblemen en andere problematiek.
- De patiënten- en cliëntenorganisaties geven aan dat zij vinden dat het overheidsbeleid zich te veel focust op medisch uitbraak-risico's i.p.v. de vraag hoe de samenleving wat meer lucht te geven. De overheid zou in beleid steeds speciaal aandacht moeten schenken aan bepaalde doelgroepen zoals mensen met een beperking.
- Het begrip voor de maatregelen begint te kantelen. Mensen geven aan dat zij radeloos zijn omdat de belasting thuis fors is toegenomen.
- Sommige jongeren 'berusten' in de huidige situatie van verplicht binnen blijven, andere worden juist onrustig zeker omdat niet duidelijk is hoelang dit nog duurt. Met name jongeren vanaf 14/15 jaar zeggen het niet vol te kunnen houden.
- Veel ouders/mantelzorgers met gehandicapte kinderen of kinderen met probleemgedrag zijn door de sluiting van de scholen, logeervoorzieningen en dag-voorzieningen 24/7 met deze kinderen in de weer. Deze ouders lopen aan tegen het einde van hun mogelijkheden voor de mentale en fysieke zorg die van hen verwacht wordt. Broertjes en zusjes hebben vaak te lijden onder de 24/7 aanwezigheid van cliënt. Veel mantelzorgers voor deze groep cliënten voelen zich niet gehoord. Instellingen hebben de neiging om cliënten die bij hun verwanten thuis zijn geweest, niet meer binnen te laten. De patiëntenorganisaties krijgen melding van schrijnende situaties.
- Dagbesteding is vaak gesloten of stelt strenge eisen. Familie wordt vaak niet betrokken of laat geïnformeerd. Het wegvallen van dagbesteding betekent vaak grote problemen in de thuisopvang. Cliënten zijn moeilijk handelbaar of de zorg is zeer intensief. Dit leidt tot grote spanningen of zelfs tot geweld. Vaak oudere ouders of partners met eigen gezondheidsproblemen kunnen de opvang niet meer aan.
- Ieder(in) mist aandacht voor mensen met beperking bij het versoepelen van maatregelen. LO mag open en daarna ook VO, maar VO-speciaal onderwijs nog niet. Ook is er geen aandacht voor dat in speciaal onderwijs kinderen met uiteenlopende leeftijden door elkaar zitten.

Beeld Associatie Wijkteams*Type signalen*

Sociale impact van de coronamaatregelen op kinderen, jongeren en gezinnen (reactie van 11 wijkteamorganisaties).

- Langdurig leven in 1,5 meter samenleving vormt een bedreiging voor de ontwikkeling van het gezonde gevoel voor normale sociale omgang van jongeren. De maatregelen leiden tot:
  - Verlies van autonomie, bewegingsruimte en ontwikkelingsruimte (vb. schooluitval, verlies baan). Dit zorgt voor stress.
  - Overmatig gamen/online, met als gevolg overgewicht, somberheid, schooluitval, verhoogde kant op sexting en misbruik.
  - Overgewicht – minder sportgelegenheid en budget voor gezonde voeding.
  - Verhoogde risico's voor kwetsbare jongeren, met name LVB.
  - Verhoogd risico op huiselijk geweld.

- Grotere sociale verschillen, nadelige effecten treffen de sociaaleconomisch kwetsbare gezinnen harder met als gevolg leerachterstanden, opgroeien in armoede, het niet behalen van startkwalificatie, achterstand in sociale ontwikkeling.
- Grote zorg om kinderen met een WLZ indicatie die niet naar de dagopvang kunnen. De zorg voor hun ouders is erg zwaar aan het worden.

Advies IGJ

Heb bij het versoepelen van de maatregelen oog voor deze specifieke groep jongeren, hun familie en zorgverleners. Omdat het jongeren betreft die reeds in gespecialiseerde zorgtrajecten zitten is wellicht deze groep te onderscheiden en de moeite waard te bekijken of bijvoorbeeld met intensieve herhaaldelijke triage de 1,5 meter norm bij uitzondering wat kan worden versoepeld.